

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 180/2020-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavné sťažnosti obchodnej spoločnosti MAGURA, s. r. o. Vyšné Ružbachy, Vyšné Ružbachy 307, IČO 36 445 037, zastúpenej advokátom Mgr. Daliborom Tverďákom, Krmanova 1, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 S 32/2013 a jeho rozhodnutím zo 14. októbra 2015, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžf 7/2016 a jeho rozhodnutím z 12. júla 2017; vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 S 62/2013 a jeho rozhodnutím z 21. októbra 2016, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžfk 7/2017 a jeho rozhodnutím z 12. júla 2017; vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 S 75/2013 a jeho rozhodnutím z 13. novembra 2015, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn.

3 Sžf 9/2016 a jeho rozhodnutím z 12. júla 2017; vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 30/2013 a jeho rozhodnutím z 25. mája 2016, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžfk 6/2016 a jeho rozhodnutím z 24. januára 2018 a vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 38/2013 a jeho rozhodnutím z 25. mája 2016, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžfk 5/2016 a jeho rozhodnutím z 21. marca 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti obchodnej spoločnosti MAGURA, s. r. o. Vyšné Ružbachy, o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. októbra 2017 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti MAGURA, s. r. o. Vyšné Ružbachy, Vyšné Ružbachy 307, IČO 36 445 037 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 S 32/2013, ako aj postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžf 7/2016. Predmetná ústavná sťažnosť je na ústavnom súde vedená pod sp. zn. Rvp 1999/2017. Ústavnému súdu boli následne doručené ďalšie štyri ústavné sťažnosti sťažovateľky, ktorými namietala porušenie tých istých práv rovnakými subjektami, avšak v iných súdnych konaniach. Konkrétne išlo o ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 2. novembra 2017 namietajúcu porušenie práv sťažovateľky v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 3 S 62/2013 a v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Sžfk 7/2017, ktorá je vedená na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 2019/2017, ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 2. novembra 2017 namietajúcu porušenie práv sťažovateľky v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 3 S 75/2013 a v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Sžf 9/2016, ktorá je vedená na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 2020/2017, ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 28. marca 2018 namietajúcu porušenie práv sťažovateľky v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 5 S 30/2013 a v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Sžfk 6/2016, ktorá je vedená na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 640/2018, a ústavnú sťažnosť doručenú ústavnému súdu 7. júna 2018 namietajúcu porušenie práv sťažovateľky v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 1 S 38/2013 a v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Sžfk 5/2016, ktorá je vedená na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 1157/2018.

2. Plénum ústavného súdu s prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1999/2017 a sp. zn. Rvp 2019/2017 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností (sťažnosti sú po formálnej aj obsahovej stránke takmer identické), ako aj s prihliadnutím na totožnosť v osobe sťažovateľky a v osobe odporcov v záujme hospodárnosti konania podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v spojení s § 166 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov rozhodlo uznesením sp. zn. PLs. ÚS 23/2017 z 15. novembra 2017 tak, že sťažnosti sťažovateľky vedené pod sp. zn. Rvp 1999/2017 a sp. zn. Rvp 2019/2017 spojilo na spoločné konanie a ďalej sú vedené pod sp. zn. Rvp 1999/2017. Z rovnakých dôvodov senát ústavného súdu rozhodol uznesením sp. zn. III. ÚS 166/2018 z 24. apríla 2018 tak,

že sťažnosti sťažovateľky vedené pod sp. zn. Rvp 1999/2017 a sp. zn. Rvp 640/2018 spojil na spoločné konanie a ďalej sú vedené pod sp. zn. Rvp 1999/2017. Obdobne následne plénum ústavného súdu rozhodlo uznesením sp. zn. PLs. ÚS 13/2018 z 30. mája 2018 tak, že sťažnosti sťažovateľky vedené pod sp. zn. Rvp 1999/2017 a sp. zn. Rvp 2020/2017 spojilo na spoločné konanie a ďalej sú vedené pod sp. zn. Rvp 1999/2017. Plénum ústavného súdu taktiež z rovnakých dôvodov rozhodlo uznesením sp. zn. PLs. ÚS 18/2018 z 12. septembra 2018 tak, že sťažnosti sťažovateľky vedené pod sp. zn. Rvp 1999/2017 a sp. zn. Rvp 1157/2018 spojilo na spoločné konanie a ďalej sú vedené pod sp. zn. Rvp 1999/2017.

3. V súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola vec náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

4. Z ústavných sťažností vyplýva, že sťažovateľka sa ako žalobca v piatich samostatných konaniach vedených na krajskom súde žalobami domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutí Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „druhostupňový orgán verejnej správy“) v spojení s rozhodnutiami Daňového úradu Prešov, pobočky Poprad (ďalej len „prvostupňový orgán verejnej správy“). Rozhodnutia orgánov verejnej správy sa týkali dodatočných platobných výmerov, ktorými boli sťažovateľke vyrubené rozdiely dane z pridanej hodnoty. V žalobách sťažovateľka uviedla, že bola označenými rozhodnutiami orgánov verejnej správy ukrátená na svojich právach a namietala, že rozhodnutia orgánov verejnej správy sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov, že v konaní orgánov verejnej správy bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí, ako aj že rozhodnutia orgánov verejnej správy vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia vecí a z neúplne zisteného skutkového stavu a že zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na posúdenie vecí. Sťažovateľka v žalobách taktiež namietala, že výrok rozhodnutí prvostupňového orgánu verejnej správy obsahoval nesprávny odkaz na zákonné

ustanovenia, že rozhodnutia orgánov verejnej správy neobsahovali odôvodnenie spôsobu výpočtu vyrubenej dane z pridanej hodnoty, že rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy boli vydané po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, že prvostupňový orgán verejnej správy v správnom konaní doručoval písomnosti sťažovateľke namiesto jej splnomocnenému zástupcovi, že prvostupňový orgán verejnej správy nebol príslušným pre konanie, že nebola dodržaná zákonná lehota na vyjadrenie sa k protokolu o výsledku zistenia daňovej kontroly a taktiež, že prvostupňový orgán verejnej správy neúplne zistil skutkový stav. Sťažovateľka teda navrhovala, aby krajský súd označené rozhodnutia druhostupňového orgánu verejnej správy zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Z ústavných sťažností ďalej vyplýva, že krajský súd v piatich samostatných konaniach rozsudkami zrušil sťažovateľkou napadnuté rozhodnutia druhostupňového orgánu verejnej správy, pričom proti týmto rozsudkom podal druhostupňový orgán verejnej správy v zákonnej lehote odvolania. O odvolaniach rozhodol najvyšší súd uzneseniami tak, že rozsudky krajského súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Následne o žalobách sťažovateľky krajský súd rozhodol rozsudkom tak, že ich zamietol. Proti rozsudkom krajského súdu, ktorými boli žaloby sťažovateľky zamietnuté, podala sťažovateľka odvolanie, resp. kasačnú sťažnosť. O odvolaniach, resp. kasačných sťažnostiach sťažovateľky následne najvyšší súd rozhodol rozsudkami tak, že ich zamietol.

6. Sťažovateľka v odôvodnení ústavných sťažností namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutiami krajského súdu, ako aj postupom a rozhodnutiami najvyššieho súdu v označených konaniach. Namieta, že „... Najvyšší súd SR napriek tomu, že zrušil Prvotné rozhodnutie Krajského súdu Prešov, nezaujal ku viacerým rozhodným a zásadným právnym otázkam vyriešeným v odôvodnení Prvotného rozhodnutia Krajského súdu Prešov, žiadne stanovisko, a nedal teda súdu nižšieho stupňa žiaden záväzný právny názor...“. V tejto súvislosti sťažovateľka ďalej uvádza, že „... K zmene právneho názoru Krajského súdu Prešov oproti jeho záverom v prvotnom rozhodnutí, došlo bez toho, aby takáto zmena bola daná záväzným právnym názorom odvolacieho súdu, resp. aby došlo k zmene zisteného skutkového stavu...“.

7. Sťažovateľka v sťažnostiach ďalej uvádza, že „... Nad rámec vyššie uvedeného sa Krajský súd Prešov a Najvyšší súd SR v odôvodnení svojich rozhodnutí pokúsili nahradiť zjavné pochybenie žalovaného (nejasnosť, neurčitost' a nezrozumiteľnosť odôvodnenia rozhodnutia, ktorým došlo k vyrubeniu daňovej povinnosti na ťarchu sťažovateľa), ktorého existenciu vyslovil už vo svojom Prvotnom rozhodnutí Krajský súd Prešov, čím súdy postupovali v priamom rozpore s ustanovením § 250i ods. 1 O.s.p... .. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia správcu dane spočíva v nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení tohto rozhodnutia, z ktorého ani súdy SR nemohli riadne zistiť vyrubení rozdiel dane, čo má za následok nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie Rozhodnutia Krajského súdu Prešov a Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR...“.

8. V súvislosti s namietanou vadou správneho konania spočívajúcou v nesprávnom doručovaní písomností sťažovateľka v sťažnostiach uvádza, že „... Nesprávne doručovanie jednotlivých písomností (správnych aktov) má za následok ich nulitnosť, resp. ničotnosť, t.j. nemôžu vo vzťahu k sťažovateľovi vyvolávať žiadne právne účinky, a to bez ohľadu na to, či takúto okolnosť namieta alebo nie...“. V súvislosti s tvrdeným porušením lehoty na vydanie dodatočného platobného výmeru sťažovateľka v sťažnostiach uvádza, že „Nedodržanie zákonom stanovenej lehoty pre vydanie dodatočného platobného výmeru má za následok nezákonnosť vydaného rozhodnutia, keďže je zrejmé, že takéto rozhodnutie je vydané v rozpore so zákonom. Uvedená okolnosť bola explicitne aj obsahom odvolania sťažovateľa proti dodatočnému platobnému výmeru, žaloby ako aj odvolaniu proti Rozhodnutiu Krajského súdu Prešov...“.

9. Sťažovateľka v sťažnostiach ďalej uvádza, že „... Najvyšší súd SR sa žiadnym spôsobom v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľa, ktorými sťažovateľ v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie, nesprávne právne posúdil procesnoprávne námietky sťažovateľa, týkajúce sa neúplnosti administratívneho spisu... Najvyšší súd SR neskúmal predmetné rozhodné tvrdenia sťažovateľa uvedené v podanom odvolaní a nedal na tieto otázky ústavne konformné odpovede, pričom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ani neuviedol, prečo tak

neurobil, čím je Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR nielen vecne nesprávne, ale aj arbitrárne...“.

10. Sťažovateľka v sťažnostiach následne uvádza, že „... *Krajský súd Prešov, ako aj Najvyšší súd SR sa nedostatočným a z pohľadu sťažovateľa zároveň nesprávnym spôsobom vysporiadali v odôvodnení svojich rozhodnutí s námietkami sťažovateľa, ktorými sťažovateľ namietal najmä: nepreskúmateľnosť dodatočného daňového výmeru... nedodržanie zákona pri doručovaní písomností v daňovom konaní... nedodržanie 15-dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia... zjavne nesprávne uvedenie zákonného ustanovenia na základe ktorého sa rozhodovalo... vykonanie daňovej kontroly nepríslušným správcom dane... prerokovanie protokolu skôr, ako bolo správcovi dane doručené vyjadrenie sťažovateľa k protokolu... nepriznanie práva sťažovateľa uplatniť si odpočítanie DPH...“.*

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v jednotlivých sťažnostiach navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosti na ďalšie konanie a následne vo veci samej vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľa, a to právo na súdnu ochranu v zmysle Čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR, ako aj právo na spravodlivý proces Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené postupom a rozhodnutím Krajského súdu Prešov zo dňa 14.10.2015 sp. zn. 2S/32/2013 (v ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2019/2017 sťažovateľka označuje rozhodnutie krajského súdu z 21. októbra 2016 sp. zn. 3 S 62/2013, vo veci sp. zn. Rvp 2020/2017 rozhodnutie krajského súdu z 13. novembra 2015 sp. zn. 3 S 75/2013, vo veci sp. zn. Rvp 640/2018 rozhodnutie krajského súdu z 25. mája 2016 sp. zn. 5 S 30/2013 a vo veci sp. zn. Rvp 1157/2018 rozhodnutie krajského súdu z 25. mája 2016 sp. zn. 1 S 38/2013, pozn.), ako aj postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod sp. zn. 3Sžf/7/2016 zo dňa 12.07.2017 (v ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2019/2017 sťažovateľka označuje rozhodnutie najvyššieho súdu z 12. júla 2017 sp. zn. 6 Sžfk 7/2017, vo veci sp. zn. Rvp 2020/2017 rozhodnutie najvyššieho súdu z 12. júla 2017 sp. zn. 3 Sžf 9/2016, vo veci sp. zn. Rvp 640/2018 rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. januára 2018 sp. zn. 3 Sžfk 6/2016

a vo veci sp. zn. Rvp 1157/2018 rozhodnutie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 3 Sžfk 5/2016, pozn.).

Rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 14.10.2015 sp. zn. 2S/32/2013 (v ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2019/2017 sťažovateľka označuje rozsudok krajského súdu z 21. októbra 2016 sp. zn. 3 S 62/2013, vo veci sp. zn. Rvp 2020/2017 rozsudok krajského súdu z 13. novembra 2015 sp. zn. 3 S 75/2013, vo veci sp. zn. Rvp 640/2018 rozsudok krajského súdu z 25. mája 2016 sp. zn. 5 S 30/2013 a vo veci sp. zn. Rvp 1157/2018 rozsudok krajského súdu z 25. mája 2016 sp. zn. 1 S 38/2013, pozn.) a Rozsudok Najvyššieho súdu SR (v ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 2019/2017 sťažovateľka označuje rozsudok najvyššieho súdu z 12. júla 2017 sp. zn. 6 Sžfk 7/2017, vo veci sp. zn. Rvp 2020/2017 rozsudok najvyššieho súdu z 12. júla 2017 sp. zn. 3 Sžf 9/2016, vo veci sp. zn. Rvp 640/2018 rozsudok najvyššieho súdu z 24. januára 2018 sp. zn. 3 Sžfk 6/2016 a vo veci sp. zn. Rvp 1157/2018 rozsudok najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 3 Sžfk 5/2016, pozn.) sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu Prešov na ďalšie konanie.

Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu priznáva sa sťažovateľovi náhrada trov právneho zastúpenia splatná do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa Mgr. Dalibora Tverďáka, advokáta so sídlom Krmanova 1, 040 01 Košice.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizáciu ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu na začatie konania pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie

sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

18. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

22. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1

ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

23. Podstatou ústavných sťažností je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutiami krajského súdu a postupom a rozhodnutiami najvyššieho súdu, a to v konaniach bližšie označených v bode 1, pričom podľa názoru sťažovateľky k porušeniu ňou označených práv malo dôjsť spôsobom a v rozsahu bližšie opísanom v bodoch 4 až 10. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažnosťami sťažovateľka namietala jednak porušenie svojich práv v konaniach vedených na krajskom súde, ale aj v konaniach, v ktorých najvyšší súd následne rozhodoval o opravných prostriedkoch sťažovateľky smerujúcich proti týmto (sťažnosťami napádanými) rozhodnutiam krajského súdu.

24. Ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

25. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavné sťažnosti sťažovateľky obsahujú všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné

náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na ich odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

26. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že je potrebné ústavné sťažnosti sťažovateľky odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti pre nedostatok právomoci ústavného súdu na ich prerokovanie a v časti z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

III.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky postupom a rozhodnutiami krajského súdu

27. Vo vzťahu k namietanému postupu a rozhodnutiam krajského súdu ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

27.1 Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie

sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

28. Sťažovateľka podala proti v sťažnosti označeným rozhodnutiam krajského súdu opravné prostriedky, o ktorých rozhodol najvyšší súd rozhodnutiami, ktoré sú taktiež predmetom prieskumu v tomto konaní pred ústavným súdom. Konkrétne vo veci ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1999/2017 podala sťažovateľka proti sťažnosťou napádanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 2 S 32/2013 zo 14. októbra 2015 odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžf 7/2016 z 12. júla 2017. Obdobne tomu bolo aj v prípade ďalších štyroch ústavných sťažností, ktoré sú predmetom tohto konania v spojenej veci (vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2019/2017 podala sťažovateľka proti sťažnosťou napádanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 S 62/2013 z 21. októbra 2016 kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Sžfk 7/2017 z 12. júla 2017, vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2020/2017 podala sťažovateľka proti sťažnosťou napádanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 S 75/2013 z 13. novembra 2015 odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžf 9/2016 z 12. júla 2017, vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 640/2018 podala sťažovateľka proti sťažnosťou napádanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 S 30/2013 z 25. mája 2016 odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžfk 6/2016 z 24. januára 2018 a vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1157/2018 podala sťažovateľka proti sťažnosťou napádanému rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S 38/2013 z 25. mája 2016 kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžfk 5/2016 z 21. marca 2018, pozn.).

28.1 Sťažovateľka teda využila možnosť podania opravného prostriedku proti napadnutým rozhodnutiam krajského súdu, pričom o opravných prostriedkoch bolo aj najvyšším súdom rozhodnuté. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka mala k dispozícii právny prostriedok na ochranu jej základných práv (ktorý aj využila), o ktorom bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

29. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavné sťažnosti sťažovateľky v časti smerujúcej proti postupu a rozhodnutiam krajského súdu

odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na ich prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky postupom a rozhodnutiami najvyššieho súdu

30. Ústavný súd vo svojej judikatúre pravidelne opakuje, že nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a teda ďalšou opravnou alebo odvolacou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je ani alternatívou všeobecných súdov vo veciach, ktoré patria do ich právomoci (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). V dôsledku toho v konaniach o ústavných sťažnostiach nie je ústavný súd vo všeobecnosti oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu vrátane posúdenia skutkových otázok, pretože jeho úlohou nie je zastupovanie, resp. nahradzovanie všeobecných súdov ako ich ďalšia opravná inštancia. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 225/03, IV. ÚS 158/09). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu akékoľvek skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 262/04). Ústavný súd takisto pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je aj prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (mutatis mutandis I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

31. V súlade s doterajšou judikatúrou teda ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní

pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje výlučne na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z uvedeného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody.

32. Za arbitrárne rozhodnutie všeobecného súdu je možné považovať najmä také rozhodnutie, ktoré trpí niektorou z nasledovných väd: obsahuje extrémny nesúlاد právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami alebo vychádza z interpretácie, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe alebo nerešpektuje kogentnú normu, prípadne obsahuje hodnotenie dôkazov bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu.

33. Ústavný súd pri posudzovaní ústavných sťažností neidentifikoval v postupe ani v rozhodnutiach najvyššieho súdu také závažné pochybenia, ktoré by z ústavného hľadiska považoval za neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň ktoré by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľky. V postupe a rozhodnutiach najvyššieho súdu teda neidentifikoval žiadne skutkové alebo právne závery, ktoré by s prihliadnutím na už uvedené považoval za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Po preskúmaní napadnutých rozhodnutí ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil svoje rozhodnutia, pričom dal dostatočne jasnú a vyčerpávajúcu odpoveď na otázky, ktoré boli pre meritórne rozhodnutie v danej veci kľúčové. K uvedenému záveru dospel ústavný súd aj s prihliadnutím na obsah skorších rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré ústavnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutiam najvyššieho súdu predchádzali a ktorými najvyšší súd zrušil pôvodné rozhodnutia krajského súdu v jednotlivých veciach. Konkrétne išlo o uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 32/2014 z 1. júla 2015 (Rvp 1999/2017), sp. zn. 3 Sžf 144/2014 z 19. januára 2016 (Rvp 2019/2017), sp. zn. 3 Sžf 60/2014 z 9. júna 2015 (Rvp 640/2018) a sp. zn. 3 Sžf 20/2014 z 9. júna 2015 (Rvp 1157/2018).

34. Ústavný súd konštatuje, že skutočnosť, že sa konanie pred všeobecným súdom neskončilo podľa predstáv sťažovateľky a že tento súd nerozhodol v súlade s jej názorom, nie je právnym základom pre namietnutie porušenia základných práv a slobôd sťažnosťami podanými ústavnému súdu. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že nespokojnosť sťažovateľa s postupom a rozhodnutím všeobecného súdu sama osebe nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právne závery všeobecného súdu svojimi vlastnými, pretože do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo na rozhodnutie v súlade s názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, I. ÚS 3/97), ani právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

35. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutými rozhodnutiami a ich vydaniu predchádzajúcim postupom najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavné sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

36. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

37. Vzhľadom na odmietnutie ústavných sťažností v celom rozsahu sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite (bod 11) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu